

סנקציות וחרמות: נסיבות, השלכות ותגובות-נגד

138-1-0435

אוניברסיטת בן גוריון

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל

ימי שלישי, 10:15-11:45, סמסטר ב', תשפ"ה

ד"ר איתמר דובינסקי, itamardu@post.bgu.ac.il

קורס זה יסקור את הנסיבות שבגינן פרטים, ארגונים, מדינות, תאגידים וארגונים מטילים סנקציות וחרמות תוך בחינת ההשלכות ההיסטוריות והעכשוויות שלהן עבור הצד המוחרם והמחרים. מטרת הקורס היא להבין מהן סנקציות וחרמות, מדוע השימוש בהן בעלייה מתמדת, מהן השיקולים האתיים והמוסריים המעורבים בהטלתן ומדוע וכיצד סנקציות מדיניות, כלכליות, תרבותיות וחברתיות תורמות או כושלות בהשגת המטרות של הצד המחרים. לצורך הבנת התועלות והמגבלות של סנקציות וחרמות, הקורס יבחן מקרי בוחן בהקשרים מקומיים, לאומיים ועולמיים תוך בחינת רב-תחומית, לרבות מדיסיפלינות של פוליטיקה וממשל, היסטוריה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, תקשורת ומשפטים. בחינה מגוונת שכזו תאפשר לנו להבין טוב יותר את מידת האפקטיביות של חרמות "מוצלחים" ואת הכלים באמצעותם ניתן להתנגד ולעקוף סנקציות. בנוסף, הקורס יקנה כלים מתודולוגיים הכרחיים באמצעותם הסטודנטים יחקרו מקרי בוחן נוספים מעבר לאלו שחומרי הלימוד יעסקו בהם.

משקל בציון הסופי

נוכחות והשתתפות בכיתה - 10% – נוכחות חובה. היעדרות מעל למכסה המותרת משמעה ציון נכשל בקורס. השתתפות פעילה בכיתה על בסיס חומרי הלימוד.

מטלת אמצע – 30% - הגשת מטלה לפני המפגש החמישי של הסמסטר. המטלה תבחן על נושאי הקורס ותהיה באורך של 1,000 מילה.

מטלת סיום – 35% - הגשת מטלה בסיום הסמסטר. המטלה תבחן על נושאי הקורס ותהיה באורך של 1,500 מילה.

הצגת מחקר – 25% - הצגת מחקר במפגש האחרון של הסמסטר. המחקר יבחן את האפקטיביות של החרמות והסנקציות הבינלאומיים שהוטלו על מדינה מסוימת. ניתן לחקור בזוגות. ההצגה תהיה באורך של מספר דקות. יש לתאם את זהות המדינה הנבחרת עד המפגש השישי.

סה"כ - 100%.

ציון עובר – 56.

*למשרתי.ות מילואים – הערכה חלופית תתאפשר על ידי הגשת שתי המטלות (90%) ושתי הידיעות בפורום (10%) לאחר סיום המילואים.

שיעור 1 (18.3): היכרות עם הקורס ועם יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית

- חוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א – 2011.
https://fs.knesset.gov.il//18/law/18_lsr_301223.pdf
- בר-סימן-טוב, יעקב. (2005). "יחסי גומלין בין ניהול סכסוך ליישוב סכסוך", בתוך: יעקב בר-סימן-טוב (עורך), *הסכסוך הישראלי-פלסטיני: מתהליך שלום לעימות אלים, 2005-2000*, ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל, עמ' 16-34.

שיעור 2 (25.3): היסטוריה של סנקציות וחרמות בזירה הבינלאומית

- Mulder, Nicholas. *The economic weapon: The rise of sanctions as a tool of modern war*. Yale University Press, 2022. Introduction: Something More Tremendous Than War, pp. 1-26.

שיעור 3 (1.4): סוגים שונים של מקלות וגזרים בניהול סכסוכים בזירה הבינלאומית

- Art, R. J., & Cronin P. M. "Coercive diplomacy". In C. A. Crocker, F. O. Hampson, & P. Aall (Eds.), *Leashing the dogs of war: Conflict management in a divided world*, Washington, D.C.: United States Institute of Peace (2007), pp. 299-318.

שיעור 4 (8.4): ייכוחים מחקרניים סביב האפקטיביות של סנקציות וחרמות כלכליים בזירה הבינלאומית

- Pape, Robert A. "Why economic sanctions do not work." *International security* 22.2 (1997): 90-136.
- Elliott, Kimberly Ann. "The sanctions glass: half full or completely empty?." *International Security* 23.1 (1998): 50-65.
- Pape, Robert A. "Why economic sanctions still do not work." *International Security* 23.1 (1998): 66-77.
- Early, Bryan R. *Busted sanctions: Explaining why economic sanctions fail*. Stanford University Press, 2015. Introduction: Why Busted Sanctions Lead to Broken Sanctions Policies, pp. 1-16.

שיעור 5 (22.4): ארה"ב

- Early, Bryan R. *Busted sanctions: Explaining why economic sanctions fail*. Stanford University Press, 2015. Chapter 7: Sanctions Busting for Politics: Analyzing Cuba's Aid-Based Sanctions Busters, pp. 159-206.

שיעור 6 (29.4), לאחר טקס יום הזיכרון): ארגונים בין לאומיים

- <https://main.un.org/securitycouncil/en/content/repertoire/sanctions-and-other-committees>
- Charron, Andrea, and Clara Portela. "The UN, regional sanctions and Africa." *International Affairs* 91.6 (2015): 1369-1385.

שיעור 7 (6.5): סין

- Whang, Taehee, and Wooyeal Paik. "Economic Sanctions by Non-Democracies: A Study of Cases from China and Russia." *International Studies Quarterly* 67.4 (2023): 1-12.

שיעור 8 (13.5): רוסיה

- Borozna, Angela, and Lada V. Kochtcheeva. *War By Other Means: Western Sanctions on Russia and Moscow's Response*. Springer Nature, 2024. Chapter 5: Sanctions Busting: The Role of Various States in Russia's Resistance to Sanctions, pp. 81-105.

שיעור 9 (20.5): איראן

- Yıldız, Emrah. "Of nuclear rials and golden shoes: scaling commodities and currencies across sanctions on Iran." *International Journal of Middle East Studies* 53.4 (2021): 604-619.

שיעור 10 (27.5): דרא"פ – חלק א'

- Mangaliso, A. Nomazengele. "Cultural Boycotts and Political Change", In Neta C. Crawford and Audie Klotz (eds.), *How Sanctions Work: Lessons from South Africa*. London: Palgrave Macmillan UK, 1999, pp. 232-243.

שיעור 11 (3.6): דרא"פ – חלק ב'

- דובינסקי, איתמר. "משחקים עם החרם: חשיבותה הספורטיבית של דרום אפריקה לישראל בתקופת האפרטהייד", בתוך לין שלר ואיתמר דובינסקי (עורכים), *לבטים פוסטקולוניאליים: עיונים בתולדות יחסי ישראל ומדינות אפריקה*, פרדס, 2023, עמ' 238-264.

שיעור 12 (10.6): ישראל 1 - חלק א'

- MacLean, Malcolm. "Revisiting (and Revising?) Sports Boycotts: From Rugby against South Africa to Soccer in Israel." *The International Journal of the History of Sport* 31.15 (2014): 1832-1851.

שיעור 13 (17.6): ישראל 2 - חלק ב'

- Assraf, Noy, and Omri Shamir. "To Drink or to Boycott? Israel's Borders, the BDS Movement, and the Case of SodaStream." In Elie Friedman, Michal Neubauer-Shani, and Paul Scham (eds.), *Polarization and Consensus-Building in Israel: The Center Cannot Hold*. Routledge, 2023. 54-72.

• הרצאות אורחים\ות

שיעור 14 (24.6): הצגת מחקרים וסיכום

Sanctions and Boycotts: Circumstances, Consequences, and Counter-reactions

This course will review the circumstances that lead individuals, organizations, states, corporations, and organizations to impose sanctions and boycotts while examining their historical and contemporary consequences for all sides involved. Throughout the course, we will ask the following questions: what are sanctions and boycotts? Why are sanctions and boycotts used in the global arena at increasing rates? What are the moral and ethical considerations that lead to their usage? When do diplomatic, economic, cultural, and social sanctions and boycotts achieve their purpose and when do they fail? In order to understand the contributions and shortcomings of sanctions and boycotts, the course will examine test cases in local, national, and global contexts through an interdisciplinary approach, including politics and government, history, sociology, anthropology, communication, and law. Such a varied examination will enable us to better understand the effectiveness of "successful" sanctions and boycotts, as well as how actors resist and circumvent them. In addition, the course will give students the necessary methodological tools to research further test cases beyond the ones the course will analyze.